

İnönü Şehitliğinde Merasim

Bugünkü Merasime İştirâk İçin Vaki Müracaatlar, Bu Mukaddes Vazifeye Karşı Gösterilen Alâkanın Büyüklüğüne Bir Delildir

Azlıkların Vatandaşlık İmtihanı

Azlıklar bugün nazik bir imtihan geçiriyorlar. Türk vatandaşlığı şerefine layık olduklarını ispat için ellerine fırsat geçmiştir.

Yazan: Ahmet Emin YALMA

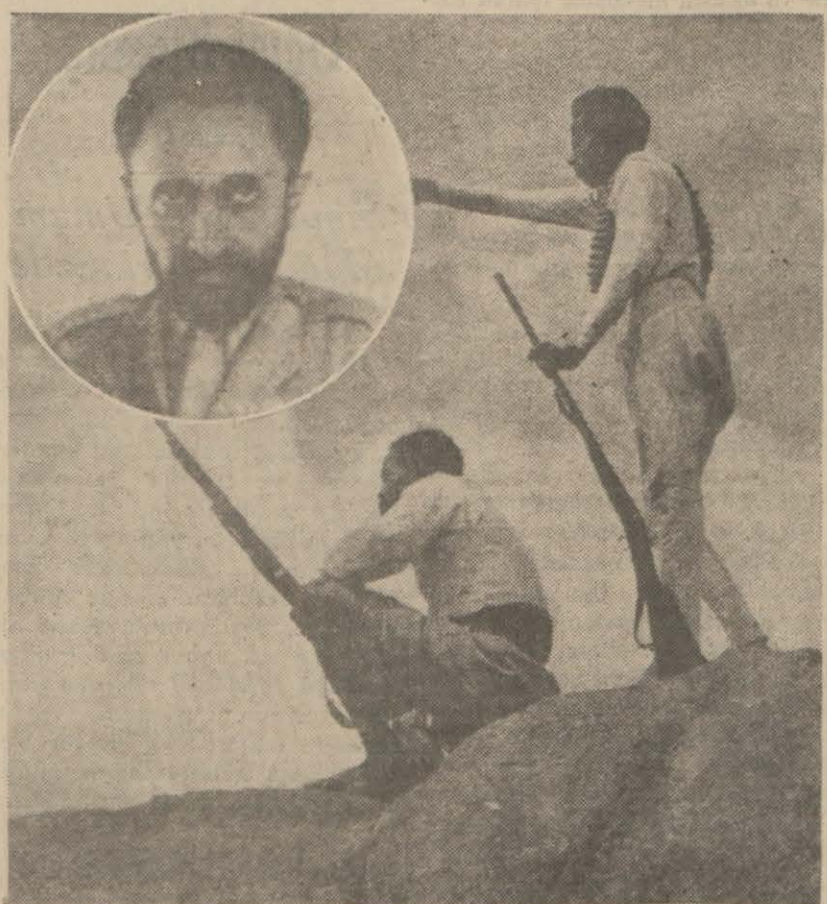
Bugün Türk kanunları az-
lık diye bir fark yapmı-
yor. Her Türk vatandaşı hak
bakımından kanunun gözünde
müsavirdir. Fakat dünden kalan
siyasi ve içtimai miras o şekil-
dedir ki vazife görmek baki-
mından arada ister istemez bazı
amelî farklar vardır.

Bu farkları ortadan kaldır-
mak ve Türk vatandaşlığı im-
tihanında iyi numara almak
her kısım vatandaşların kendi-
lerine kalmış bir iştir. Azlık
mekteplerinin ve diğer mek-
teplerdeki azlık talebesinin
tüm imtihanlarında hazır
bulunmaları, gerek vatandaşlık
hissi bakımından ve gerek
Türk dil ve edebiyatındaki ma-
lumat bakımından memnuni-
yet göstermektedirler. Eski ne-
sillerin haline nispetle hiç şüp-
he yok ki ileriyeye doğru iyi
adımlar atılmıştır. Bununla be-
rabir eski nesiller içinde de va-
tandaşlık vazifelerini benimse-
miş, dürüst vatandaşların ek-
siki olmadığına şüphe yoktur.

Bu zamanlarda muhtelif va-
tandaş grupları arasında em-
niyetli uyandırarak şekilde
marifetlerinden biri sayılır.
Her zümre içinde kötü adamlar
bulunabilir. Fakat bundan dolayı
bütün bir zümre hakkında his-
se uyandırmak haksız ve mem-
nuniyet yüksek menfaatlerine
aykırıdır. Türkiye'de sıkı suret-
te kanunî bir vaziyet vardır.
Şahsan masum olan hiçbir va-
tandas, başkasının suçundan
dolayı şüphe altında kalmaz ve
ceza görmez.

Bu kadar var ki bugün or-
tada esaslı bir dava vardır. O
dava şudur: Dünyayı kasıp kavu-
ran kasırgılar karşısında yüz-
lerce milyon insan felâket, yok-
luk, hastalık içinde kıvrıyor
ve inliyor. Müsterek yurdu
harp afetinden ve daima bu-
nunla beraber gelen diğer tehli-
kelerden korumak için daima
birlik olmak, el birliği ça-
ğı ve birbirimize karşı sev-
gi ve emniyet duyabilmek lâ-
zımdır.

Bu da lâfıa olmaz, işle olur.
Askerlik yaşında olan vatan-
daşlar, talim ve terbiyelerine,
vazife ve kabiliyetlerine göre
vazife görmek üzere takım ta-
kım çağırılıyorlar. Azlıklara
da davete koşan ve seve seve
vazife görenler elbette vardır.
Diğer vatandaşlar kadar sürat-
la koşuyorlar ve kendileri de
vazife yükünü arzu
ediyorlar. Şüphe yok ki bu-
nların bir sebebi kanunları bilme-
meleridir. Davete derhal ko-
şmanın, vazifeden kaçışın
ağır bir suç olduğunu, daha
fazla bir müddet hizmet etme-
ye daha ağır işler görmeğe ve
cezanın emrettiği diğer ceza-
ları (Devamı Sa. 5, Sü. 3 de) X/X

Bütün kuvvetlerini her cephede İngilizlerin emrine amade tutan
Habeş İmparatoru ve iki Habeş vatanperveri

Her sene olduğu gibi mayısın
ikinci haftasına tesadüf eden ya-
rınki pazar günü aziz şehitleri-
mizin hatıraları İnönü Şehitliğin-
de tebell edilecektir.

Bugün için büyük bir merasim
programı hazırlanmıştır. Merasi-
me Ankara, İstanbul, Bursa, Kü-
tahya, Eskişehir, Bilecik vilâyet-
lerinden heyetler gideceklerdir.

Merasime iştirak için yapılan
müracaatlar her sene olduğu gibi
bu mukaddes vazifeye karşı alâ-
kanın pek büyük olduğunu gös-
termektedir.

Merasime iştirak edecek olan-
ları İnönü Şehitliğine götürmek
üzere bütün yolcu trenleri Şehit-
lik karşısındaki durak yerinde
tevakkufla edileceklerdir. Ve me-
rasimden sonra da davetileri
tekrar alacaklardır.

Merasime tayyare filoları is-
tirak edecek ve merasim esna-
sında havadan Şehitlik üstüne
çiçekler atacaktırlar.

Merasim programını aynen a-
şağıda veriyoruz:

1 — Merasime saat 11,40 ta
Parti ve Belediye Reisi Nafiz A-
rıkın işaretleri üzerine çelenkler a-
şağıdaki sırayı takiben abideye
(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) /—

Garbi gölde seri Alman motörlü kıtaatle bunlara mütemadi
hücumlarda bulunan İngiliz tayyarelerinden biri

Japon Tehdidi

Amerika Harbe
Girerse Japonya da
Girecek

Üçlü Paktın Umumi Komisyonu Toplandı

Nevyork, 9 (A.A.) — D. N.
B.: Japon Hariciye Nazırı B.
Matsuoka, Nevayork Times gazete-
sinin muhabiri B. Duranty'ye
verdiği bir mülakatla Birleşik A.
merika ile Almanya arasında bir
ihtilaf çıktığı takdirde Japonya-
nın alacağı vaziyeti açıkça anlat-
mış ve demistir ki:
«— Japonya'nın üçlü pakta il-
(Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) /—

Litvinov

Londra, 9 (A.A.) — Daily
Sketch gazetesi Sovyet hüküme-
tinde yapılan tebeddülü tetkik
ederek yazdığı bir yazıda Stalin'in
Halk Komiserleri reisliğini
derubte etmesi üzerine Litvi-
nov'un Hariciye Komiserliğinde
yeni bir istihbarat komisyonunun
başına getirileceğini kaydetmek-
te ve Litvinov'un menkûbiyete
uğramadan önce de buna ben-
zer bir vazifede bulunduğunu
hatırlatmaktadır. B. Litvinov'un
vazifesi B. Stalin için raporları
tanzim ve tahvil etmek olacaktır.

Libyada

Şiddetli Kum
Fırtınası Harekâtı
Zorlaştırdı

Sollümde İngiliz
Baskınları Devam
Etmektedir

Kahire, 9 (A.A.) — Orta Şark
İngiliz kuvvetleri umumi karargâh-
nın tebliği:
Libya'da: Tobruk'da vaziyette de-
ğişiklik yoktur. Şiddetli kum fırtı-
nası hareketi yeniden zorlaştırmış-
tır.

Sollum bölgesinde, makineli kuv-
vetlerimiz baskınlar yaparak faali-
yetlerine devam etmişlerdir.
Habeşistanda: Bütün bölgelerde
harekât iyi inkişaf etmektedir.

Bir İsviçre
Gazetesine Göre

Dünya Vaziyeti

24 Saat İçinde
Vahimleşmiştir

Bunu Teyit
Edecek Üç
Hâdise Vardır

Berne, 9 (A.A.) — Ofi:
Basler Nachrichten gazetesinin
Berlin muhabiri Alman hükümet
(Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) =

İtalyanlar Sisam ve Furni Adalarını İşgal Ettiler

Roma, 9 (A.A.) — İtalyan
orduları umumi karargâhının 338
numaralı tebliği:
«Ege denizinde, piyade ve
bahriye müfrezelerimiz, hava ve
deniz kuvvetleriyle işbirliği yapı-
rak Sisam ve Furni adalarını iş-
gal etmişlerdir.»

Gl. Papagos Tevkif Edildi

Londra, 9 (A.A.) — Ofi: A-
tina radyosu eski başkumandan
Papagos'la Hariciye müsteşarı B.
Mavrudis'in ve diğer müsteşar-
ların tevkif edildiğini bildirmek-
tedir. Çolakoglu hükümeti Alman-
ların emrile bu zevat hakkında
Almanya'ya karşı harbi tahrik su-
çundan takibat yapacaktır.
Yunanistanda işe vaziyeti
hergün daha ziyade fenalaşmak-
tadır. Halka günde 125 gram ek-
mek ve haftada 125 gram makar-
na verilmektedir.

Yeni Sene Bütçesi

Varidat 305.235.000, Masraf 304.97.1662 Lira

Ankara, 9 (Telefonla) —
1 martta Büyük Millet Meclisine
verilmiş olan bütçe lâiyhası en-
cümnenlerde teklif olunduktan
sonra Bütçe encümenine gelmiş

bulunmaktadır. Anlaşıldığına gö-
re yeni bütçe umumi heyette ma-
yısın son haftasında müzakere o-
lunacaktır.
1941 mali yılı umumi muva-

zene kanunu ile devlet bütçesine
dahil dairelerin önümüzdeki 1
haziranda başlayacak olan mali
yıl masrafları için 304 milyon
(Devamı: Sa. 5, Sü. 1 de) /—

Hamburg Ve Emden

400 Tayyarenin
Şiddetli Hücumuna
Uğradılar

«Dün gece İngiliz hava kuvvetle-
ri, şimdye kadar Almanya üzerine
yapılan hava hücumlarının en şid-
detlisini yapmışlardır. Bu taarruza
iştirak eden tayyarelerin sayısı 300,
400 kadar tahmin edilmektedir.»

«Taarruzun şiddet merkezi Ham-
burg ve Bremen'dir. İngiliz tayyare-
leri, şiddetli bir mukabeleye rağmen
hücumlarını muvaffakiyetle yaparak
kati neticeler elde etmişlerdir. Yük-
sek infilâkı bombalar atılmış, deniz
tezgâhları Hamburg ve Bre-
men sanayi mahallelerinde büyük
yangınlar çıkarılmıştır.»

«Diğer taraftan Berlin ile Emden
arasındaki hedeflerle Almanyanın
sımalı garbisinde diğer hedeflere ve
Alman sahilleri arasında nakliyat
yapan gemilere hücum edilmiştir.
«Gündüz harekâtına iştirak eden
tayyarelerden 10 u, gece harekâtına
iştirak edenlerden de 1 i dönmemiş-
tir. — Radyo Gazetesi —

B. Eden

B. Eden

Son Orta Şark
Seyahatinde Bir
Kaza Geçirmiş

Londra, 9 (A.A.) — Parla-
mento azaları bugün bir hasb-i
(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 de) X/X

Irakta Son Vaziyet

Hint Müslümanları
Raşit Aliye Teessüf
Ediyorlar

İki İtalyan
Müşavir Olarak
Iraka Gittiler

«İraktaki askeri vaziyet hak-
kında yeni malûmat gelmemiş-
tir. Bununla beraber, İngilizlerin
vaziyete hâkim olmaya başladık-
ları muhakkaktır. Habbaniyede-
ki Irak kuvvetleri kamplardan
geri atılmıştır. Habbaniyeye hâ-
kim yayla işgal edilmiştir. Bu
bölgede malmeme ihtinamı hare-
kâtı devam etmektedir. Habbani-
yeye taarruz etmiş olan Irak or-
dusunun bakiyesi Amadi ve Fal-
liyah'a çekilmiştir. İngiliz devri-
yeleri bu iki istikamette faaliyet
göstermektedir. Bu mntaka ci-
(Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te) X

Vatan Müdafaasında Kadınlarımız

Yardımcı-yılar cemiyeti Nesriyat kolu toplantı halinde (Yazısı 5 inci sayfa)

Anadoluda Ailenizle Bir Yaz Tatili Geçiriniz

Bulutlar arasından şimdilik biraz
güneş göründü diye ilk kararımı-
zı bozmayınız. Esas vaziyet değişme-
miştir. Ya kendi vasıtalarınızla veya
hükümetin gösterdiği kolaylıklardan
istifade ederek İstanbuldan uzaklaş-
manız doğrudur. Bu suretle hem
ailenizle beraber emniyette bulunur-
sunuz, hem de kötü bir ihtimal ger-
çekleşirse İstanbulun işesini kolay-
laştırmış olursunuz.

Önümüz yaz, mektep tatili başla-
dır. Havası güzel, geçimne masrafı az
bir yere giderseniz yol masrafını çı-
karırsınız, çocuklarınızla beraber ha-
va değişirseniz, memleketi yakın-
dan tanırırsınız.
Hükümet kimseye zor etmiyor, fa-
kat ihtiyat tedbiri diye mümkün ol-
duğu kadar çok vatandaşın İstan-

buldan ayrılmasını istiyor.
«Gidenlerin üç sene İstanbulla ay-
dine izin verilmeyecek, dört sene
verilmeyecek diye kötü propaga-
dalar yapan hainler var. Bu propa-
gandalar en fena niyetle yapıyor.
Bunlara gülüp geçmekle kalmayınız,
bunu söyleyenleri zabıtaya ve orfi
idareye haber veriniz. Belki de bir
guyan yuvasına keşfedilmesinde hi-
met edersiniz.

Normal şartlar altında hüküme-
tin vatandaşların seyrüseferini tah-
did etmesine mahal yoktur. İst-
anbulun imarı matlıdır. Bu da
çok nüfusa bağlıdır. Tehlike geçin-
ce hükümet İstanbulla dönmeye
mâni olmaz, aksine olarak teşvik
eder.

Müşabakamızda Kazananlar

Listeyi Bugün Neşre Başladık.
6 İnci Sayfamızda Okuyunuz

Avrupada 20 Senem Nasıl Geçti Bankadaki Hesapların Sonuna Yaklaştığı Bir Devirde...

Yazan : **Rebia Tervik BAŞOKÇU**

Telif ve tercüme hakkı tamamen mahfuzdur

— 24 —

“Eskilmiyordum ama, içinde artık Nermine karşı bir çekingenlik hissediyordum. Uzun uzadıya bunları tahlile de lüzum görmüyordum. Fikrimce bütün bu davetlerden, ahbaplıklardan maksat Pariste vakit öldürmekten ibaretti, ben orada Nejat Nazmiyi memleket için oturtuyordum.

Nejat Nazmi ile aramızda evlenmeye dair bir karar olduğuna ne Nermine ahbapları söylemiştim, ne de geçen seneden beri otelde tanıştığım arkadaşlara bahsetmiştim. Nejatla söz alıp vermek pek hususi bir surette cereyan etmişti. Hiç kimseye tekrar evleneceğimi söylemeye lüzum görmüyordum. Bazen «acaba bu evlenmek meselesi bir hayal miydi?» diyeceğim geliyordu.

Fakat işte masanın üzerinde daha dün Nejat Nazminin bir kart duruyordu. Hiç bir ahbab diğer bir ahbab haftada iki kere mektup ve kart göndermezdi. Hepsinde de gelmek için izin beklediğini yazıyordu.

Parise gelişi şimdi beşinci ay olmuştu. Bankadaki hesapların sonuna yaklaştığını dehşetle görüyordum. Dört beş hafta sonra beş para sık kalacaktım. O vakit ne yapacaktım? Esasen ne yapmak elimden gelirdi? Şimdiye kadar bunu hiç düşünmemiştim.

Geçen sene İstanbul'da bir ahbab evinde bir Arap fahri elimdeki çizgilere bakmıştı şu günü demişti:

— Sizin aileniz arasında kısmetiniz yok, demişti. Hayatınız dışarıda da geçecek ve kendi emeklerinizi ken diniz kazanacaksınız...

O zaman gülüp alay ettiğim bu sözleri düşünüyordum. Geçen gün de bizim otele oturan bir ihtiyar Fransızın, otele birkaç kişinin ellerine baktığını görünce ben de elimi uzatmıştım:

— Siz, dedi bana, hangi işe teşebbüs ederseniz mutlaka muvaffak olursunuz.

Ben adamın sözlerinden hayret içinde kaldım. Hem de merak edecektim: Müşyü, dedim. Ne gibi bir iş yapabileceğimi de hiç olmazsa lütfen söyleyin.

Ben onu tayin edemedim. Ellerinde muhakkak olarak bir şey görüyordum ki o da şudur: Ne yaparsanız muvaffak olacaksınız.

İstanbuldaki Arapla, bu Fransızın sözleri birbirini pek tutuyordu. Bu adam bana mutlaka muvaffak olacağımı temin ediyordu. Kalbimde yeni bir hız, yeni bir kuvvet uyanıyordu.

Geceleri yatığa girdikten sonra, sabahları gözümü açınca hep bu sözleri düşünüyordum. Kendimde yeni bir şahsiyet keşfetmeye uğraşıyordum.

Fakat, İstanbuldan getirdiğim bu biraz şımarıkça Türk Hanımile, beş aydır Pariste suvarenden, suvareye, tiyatrodan dineye koşan, ve her gün başka bir tuvalette Paris salonlarında Parislilerle yarış etmeye özenen bu genç kadından doğrusu büyük bir şey ümit etmiyordum.

Bu düşünceler arasında on, on beş gün daha geçti. Parisin yaz sıcakları başlıyordu. Bir ay sonra Pariste kimse kalmıyacak, herkes sayfiyelere dağılacaktı. Şimdiden birbirlerine veda ziyafetleri veriyorlardı. Paris, hayat ve neşe içinde kaynaşıyordu.

Pariste nadir görülen mavi semalar, parlak günlerde bir genç Hanımın çayına davetli idim. Bu çay ailelâde karanlık bir apartman dairesinde veriliyordu. Zümrüt gibi yeşil çiçeklerle dolu bir bahçenin ortasında kurulmuş, iki katlı bir evin alt kattaki salonlarında hazırlanmıştı. Birbirine muvafık üç büyük salonun, geniş kapıları ardına kadar bahçeye açılmıştı. Bu yüksek ağaçların, renk renk karışık dikilmiş çiçeklerin karşısında çay içmek büyük bir zevk veriyordu. O gün orada kırk kişiden fazla davetli vardı. Kadınlar en zarif yazlık elbiseler içinde birbirlerine rekabet ediyorlardı. Ben de birkaç gün evvel Lanvenin modellerinden kopya ettiğim bir lacivert organiti esvap giyiyordum. Muhitin güzelliği ve zarafeti, hafıtlardanberi ruhumu ezen düşünceleri susturmuştu.

O gün Nermine orada değildi. Fakat ben tam çay fincanı elimde açık bahçe kapısının yanındaki koltuğa oturdum zaman, Nermine'nin eşi dostlarından bir genç hanım da geldi, çayı elinde karşıdaki koltuğa oturdu. Parisin bu aylardaki do-

yulmaz güzelliklerinden, bitmez tükenmez eğlencelerinden, sayfiyelerinden bahsediyorduk;

— Ne yazık, dedi. Şu hain Nejat, kaç aydır Parise geleceğini söylemiş diye Nermine'ni de bizi de bekletti de şimdi artık gelmiyeceğini yazmış. Gelseydi hep beraber ne güzel eğlenecaktık!

Ben, birden sarsıldım. Az kalsın elimdeki çayı yeni lacivert organitin esvabın üzerine dökecektim. İki elimle fincanı tabağından tutarak dizlerimin üzerine koydum. Sesimin tabii olmasına son gayretimi sarfederek sordum:

— Nejadın gelmiyeceğini kimden işittiniz? Birkaç gün evvel ben de bir kart aldım. Mutlak geleceğini yazıyordu.

— Evet, ama son günlerde buraya gelmekten vazgeçmiş. Zaten gelse de bir zevk alamaz ki... Orada o şimdi bir genç işveç kızına tutulmuş, gönderdiği mektupta bunu Nermine'ne açıkça anlatmış...

— A, dedim, siz bunu Nerminden ne vakit haber aldınız? Ben duymadım.

— Nermine bana bu haberi, dün söyledi. Şu Nejada öyle kızdım ki... Vaktile İstanbul'a gittiğim vakit ben ni güzel gezmıştım. Evlenirse artık hepimizi unuttur...

Çaydan çıkarken ev sahibesine:

— Madam, dedim. Benim bugünkü ziyaretimi bir veda olarak kabul etmenizi rica edeceğim. Bugün şu güzellikler içinde yanınızda geçirdiğim unutulmaz saatler için de size teşekkürler ederim.

— İstanbul'u mı gideceksiniz? Niçin böyle birdenbire gitmeye karar verdiniz?

— Henüz hareketim gününü tayin etmedim. Her halde size haber veririm.

Otele girdiğim vakit doğru odama çıktım. O gece yemeğe de inmedim. Kulaklarımda bir uğultu vardı. Bu uğultu beynimin bütün damarlarının içinde doluyordu:

— Şimdi ne yapacağım? Ne yapacağım? diye bağırdıyordum. Gözlerim bir noktaya dikilmiş, düşünüyordum. Karşımda aynalı dolabın yanındaki kahve rengi deri kaplı valize bakıyordum. Bu valizin bu odaya girdiği gündenberi kapağı açılmamıştı. Düşün hediyeyle dolu olduğunu, gibi duruyordu. Şimdi ben İstanbul'u mı gidecektim? Bu hediyeleri sahiplerine yeniden iade mi edecektim? Herkes beni ne zannedecekti?

Yok... Yok..., talih bana evlilik hayatında bu ikinci darbeyi vururken karşımdaki kuvvetini iyi ölçmemiştim. Böyle bir vaka karşısında yerlere düşüp ezilecek kadar kuvvetsiz değildim. Elbette birkaç gün içinde aklıma, bana yol gösterecek bir fikir geliirdi...

(Arkası var)

Köylülerimiz İçin Dokuma Tezgâhları

İktisat Vekâletinin köylülerimize parasız olarak dağıttığı dokuma tezgâhları için evvelce alınan yedek akşamdan maada bu kere de bir takım malzeme mübayaası kararlaştırılmıştır. Bunlar da bu ay nihayetine kadar tedarik edilip alâkalılara tevzi edilecektir.

İnşaat İskelesinden Düştü ve Yaralandı

Beyoğlunda Macar caddesinde 64 numaralı evde oturan eli yaşlarında Koço Yuvanidis, dün, Yeniköyde Kâkule sokağında Vilere aile inşaatında çalışırken, o tırdığı iskele birdenbire kırılmıştı.

Yuvanidis kendini toparlayamadığından 6 - 7 metre kadar yüksekten düşmüştür. Bu sukut neticesinde ihtiyar amelinin sağ kol ve bacağı yaralanmıştır. Yaralı Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Tramvaya Atlıyanlar

Dün, belediye zabıtası, yürüyen tramvaya atlayan 8 kişiyi, o. muzunda yük taşıyan iki hamal, 9 seyyar esnafı, dışarıda ed satıcılarından dokuz kasabı, 11 şöförü ve karnesiz şöför kullanan 4 otomobil sahibini muhtelif belediye kanunlarına muhalif hareketten dolayı cezalandırmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Ticaret Ofisi Bir Sirküler Neşrederek İşe Sarıldı

Yakında Valde Hanındaki Dairesinde Ofis Tam Faaliyete Başlayacak

Tayyare Seferleri Başlıyor

İlk Sefer Ankara İle Adana Arasında Yapılacak

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü, posta, bagaj ve yolcu tayyare seferlerine mayısın on beşinden itibaren başlanılmasını kararlaştırmıştır. O gün ilk sefer Ankara ile Adana arasında yapılacaktır. Seferler pazardan maada hergün yapılacak ve tayyareler Ankaradan 15,30 da kalkacak ve 2 saat on beş dakika sonra Adanaya varacaktır. Adanadan da sabahları saat 8,30 da hareket edecektir. Bu seferlere yolculardan maada posta ve bagaj da kabul edilecektir. Diğer şehirler arasındaki seferlere de birbiri mütetkîp başlanacaktır.

Yıldız Bahçesi ve Koruları Belediye Veriliyor

Yıldızda bulunan saraya ait bahçe ve koruları Maliye Vekâleti İstanbul Belediyesine devretmektedir. Belediye, korulukları bir mesire haline getirecek, bahçelerde de çiçek yetiştirecektir. Bu meydana Sarayburnu parkını yeniden tanzim edilmesi ve Göksunun da tahsi mahiyetini hatırlatacak bir şekle konulması da kararlaştırılmıştır.

Yarın Kadıköyünde, Hafta Ortasında da Beyoğlunda Deneme Yapılacak

Kazalardaki muntakavi hava denemelerine devam edilmektedir. Yarın saat onda da Kadıköyünde hava denemesi, paraşüt tecrübeleri yapılacaktır. Beyoğlu kazası da hazırlıklarını ikmal etmiş olduğundan tecrübeleri hafta ortasında olacaktır.

TAKVİM

10 MAYIS 941

CUMARTESİ

AY: 5 — GÜN: 130 — HİZİR: 5

RUMİ: 1357 — NİSAN: 27

HICRİ: 1360 — Rebülâhür: 13

YAKIT ZEVALİ EZANİ

GÜNEŞ: 5,48 9,34

ÖĞLE: 13,10 4,56

İKİNDİ: 17,05 8,51

AKŞAM: 20,15 12,00

YATSI: 22,02 1,48

İMSAK: 3,47 7,33

Kiliseye girdiler, Ralf usulca sordu:

— Nasılsın?

— Biraz sersemim. Fakat geçer. Şimdi iyileşirim.

Ralf, etrafına baktı. Davetliler birer birer geliyorlardı. Etraf süslü elbiseli, güzel kadınlar ve bir çok erkeklerle doluyordu. Herkes yavaş sesle konuşuyor, âdeti fısıldaşıyordu. Fakat o kadar kişinin fısıltısı epeyce gürültü hasil ediyordu. Ralf, yüreği çarparak arkadaşını tetkik ediyordu. Bolden bir sandalyeye dayanmış, gözlerini yarı kapamıştı.

Etraftakiler, güveyin pek normal olmadığını, halinde bir gayri tabiiyet olduğunu nerede ise farkedeceklerdi. Ralf, arkadaşının önünde durarak hâlâ sipir olmağa çalışıyordu. Fakat nihayet ümitsizlik içinde sordu:

— Ayakta durabilecek misin? Eğer düşecek gibi oluyorsan söyle: Merasimi yarım saat sonraya bırakalım.

Bolden bir şeyler söyledi. Fakat bu sözleri org sesleri örttü. Gelin babasının koluna girmiş ilerliyordu.

Sintia Chetwird, gözlerini örtün duvağı, ellerinde tuttuğu beyaz zambak demeti, beyaz gelin elbiseli yaman dercede güldü! Ralf şimdiye kadar bu kadar güzel bir gelin görmemişti.

Soguk ve sakın bir güzelliği vardı. Herkesin gözünü çekmekle beraber insanı geriye doğru iten bir hali de vardı.

Ticaret Ofisi Umum Müdürlüğü bir sirküler neşrederek işe başlamıştır. Sirkülerin altı yüz kadar nüshası bankalara ve diğer alâkalılara dağıtılmıştır. Gaze telerle de resmen neşredilecektir.

Ofisin tam faaliyete geçmesi için geri bırakan bir sebep vardır ki o da yersizliktir. Bahçekapıda, eski İtbarı Millî binasındaki bir daireye muvakkat surette yerleştirilmiştir. Yenipostane karşısındaki Valide Hanında tutulan asıl daireler henüz hazır değildir.

Negredilen sirkülerde Ofisin millî koruma kanununun verdiği salâhiyete dayanarak hükmî şahsiyeti haiz ve Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Vekâletine bağlı olarak kurulduğu söylendikten sonra deniliyor ki:

«Ofisin merkezi İstanbuldadır. Sermayesi 5 milyon lira olup miktarı İcra Vekilleri Heyeti kararı ile artırılabilir.

Ofisin iltisat mevzuunu teşkil eden işler şunlardır:

a) Halk ve Millî Müdafaa ihtiyacı, ları için müktezî her türlü madde ve malzemeleri tedarik etmek, lüzum görüldükçe laşe maddelerini satın almak, satmak, bu hususta icap eden iltihalat ve ihracat yapmak, bu maddelerin stokları vücutta getirmek, bunların tevzi ve fiyatlarını tesbit etmek.

b) Ofis, Ticaret Vekâletinin müsaadesiyle iltisat mevzuuna giren işlerde diğer hükmî ve hakikî şahıslarla anlaşarak mukaveleler yapabilecektir.

İstanbulu Terk İçin Beyanname Verenlerin Bir Kısmı Gitmiyor

Gitmek İstememelerine Sebep Bir Daha Dönemiyecekleri Hakkındaki Şayiadır

Kendi arzularıyla şehrimizi terkeceklerini birer beyanname ile Vilâyete bildiren vatandaşlardan bir kısmı hareketlerini terki etmiş ve diğer bir kısmı da hareketten sarfınazar etmişlerdir. Öğrendiğimize göre bu hususta, İstanbulu terkeceklerin ahval ve vaziyet dölünceye kadar bir daha İstanbul'a vadedellerine müsaade edilmeyeceği hakkında çıkarılan bir şayia sebep olmaktadır. Halbuki bu şayia asılsızdır ve hükûmetçe bu yolda verilmiş bir karar yoktur.

Bu asılsız şayanın tesirleridir ki, evvelki gün Marakaz vapur ile Mudanyaya 460' kişi gitmesi icap ederken bunlardan yalnız 19 u vapura gelmiştir. Mersin vapur ile Çanakkale ve havalisine gidecek 900 yolculardan da ancak 57 si yola çıkmış, diğerleri yolculuktan sarfınazar etmişlerdir. Bu vaziyet karşısında da Vilâyet Ereğli, Akçakoca, Fatsa ve

İr ve onların mesalsine iltisat edebilir.

c) Ofis, Ticaret Vekâletinin müsaadesiyle memleket içinde ve dışında lüzum gördüğü yerlerde teşkilat yapar, şubeler açar ve ajanlar bulundurabilir.

Esas mevzuu yukarıda yazılı Ticaret Ofisi'nin teşekkülünü sayın müessesenize bildirir, saygılarımızı sunarız.

Bir muharririmiz, Ofisin faaliyete geçmesi hakkında ne düşün, düğünü İstanbul'un tanınmış tüccarından birine sormuş ve şu cevabı almıştır:

«Çok memnun oldum. Ticareti dürist manada anlayan her tüccar, Ofise bir rakip değil, bir yardımcı ve bir nazım gözüle bakacaktır. Ofisin faaliyeti tüccarın ekmeğini elinden almayacak, yeni yeni imkânlar açacaktır. Hükûmetin, hükmî şahsiyeti haiz bir teşekkül halile ve adeta bir meslekdaş sıfatile ticarete girmesi, tüccarın karşılaştığı bir takım ameli müskülâtın anlaşılmasına ve ortadan kaldırılmasına hizmet eder. Zaten Ofis ihtisas sahibi tüccara karşı istigna göstermeyecek, onlarla işbirliği halinde çalışacaktır. Memnun olmayacaklar hükûmete karşı olan taahhütlerinde ve piyasa işlerinde daima ölçüsüz kâr arayan adamlardır ki bunlar zaten dürist tüccarı bir teşekkül bir mevkide düristürler ve ticaretin gerefini bozarlar. Bu gibilere karşı böyle bir fren konulması münasip görülmüştür.»

İstanbulu Terk İçin Beyanname Verenlerin Bir Kısmı Gitmiyor

Gitmek İstememelerine Sebep Bir Daha Dönemiyecekleri Hakkındaki Şayiadır

Ünyeye gidecek yolculara hususi vapur tahsisinden sarfınazar etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu havalide gidecek vatandaşlar, ellerindeki vesikalarla istedikleri zamanda herhangi bir posta vapur ile gidebileceklerdir.

İki Muhtekir Tevkif Edildi

Bundan bir müddet evvel bir müşterisine Agfa şaselerini fahiş bir kâr ile satan Beyazıtta Saray fotoğrafhanesi sahibi Tanasay tezgâhtarı Marika ihtikâr suçile mahkemeye verilmiştir.

Dün yapılan duruşmalarında, mahkeme her ikisinin fahiş ihtikâr yaptıkları iddiasını ehemmiyetli gördüğünden Tanasay ve Marikanın tevkifine karar vermiştir.

Marika şimdiye kadar ihtikâr davalarında tevkif edilen ilk kadındır. Bu suretle kadınlardan da muhtekirler türemeye başlamış oluyor.

Ucuz Kumaş İmalı

Sümer Bank Umum Müdürü Şehrimizde Tetkikler Yapıyor

Ucuz kumaş imalı üzerinde tetkikat yapmakta olan Sümerbank Umum Müdürü şehrimizde ki mensucat fabrikalarını gözden geçirmiş ve fabrika sahipleriyle tekniğe müteallik hususlar üzerinde görüşmeler yapmıştır. Ucuz kumaş imal edilebilmesi için, fabrikaların ham madde mübayaalarını, arada mutavassat olmaksızın tek elden ve doğrudan doğruya müstahsil ellerden yapmalarını lüzumlu görmüş ve bu hususun temini için Ticaret Vekâleti laşe Müsteşarlığına müracaat edilmesi kararı verilmiştir.

Parti Reisi Ankaradan Geldi

Parti işleri etrafında temaslarda bulunmak üzere Ankaraya giden Parti vilâyet idare heyeti reisi Reşat Mimaroglu Ankaradan İstanbul'a dönmüştür.

19 Mayıs Bayramına Hazırlık

19 mayıs bayramı merasim programını hazırlamak üzere alâkadar daire müdürleri dün öğleden sonra Vilâyette Vali muavini Ahmet Kınıkın başkanlığı altında toplanmışlardır. Merasim programının ana hatları dünkü toplantıda çizilmiş ve program esas itibarile hazırlanmıştır.

İktisadi Haberler:

Naftalının kilosunun 150 - 170 kurşu kadar satılmasını nazarı dikkate alan fiyat mürakabe bürosu, pahalıniği sebeplerini araştırmağa başlamıştır.

★ Tuhafiyecilerin yeniden tasnifi kararlaştıktan sonra fiyat mürakabe komisyonuna yapılan müracaatlar fazlalasmıştır. Bu ticaret evlerinin hemen hepsi, aranan vasıfları haiz olmadıkları halde, birinci sınıf addedilmelerini istemektedirler. Fakat, komisyon bu talepleri top yekûn reddetmektedir.

★ Halk tipi ayakkabıları hakkındaki yapılan tecrübe ve tetkikleri havı rapor Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. Bu ayakkabılar 660 kurşu imalı mümkün olamamaktadır. Çünkü, deri ve bir kısım malzeme fiyatlarının yükselmesi maliyet kıymetlerini değiştirmiş ve evvelce temin olunan imkânları iltale etmiştir. Bu işi iase müsteşarı bu ay sonuna kadar halledecek ve cüzî bir fiyat farkile ayakkabıların imalini temin edilecektir.

GÜNDEN GÜNE

İnşallah Görmez

İki gün evvel Tasviri Ef. kârda bir bağmakale çıktı. Bu yazıda Amerika Cümhuriyeti Bay Roosevelt'e hitap edilerek aşağı yukarı ve hulâsa ten deniliyordu ki:

«Amerika harbe girse Almanyanın müskül vaziyete düşeceği, havalarda hâkimiyet kaybedeceği ve belki de Umumi Harpte olduğu gibi harbi kaybedeceği muhakkaktır. Ortalıkı karıştırmaya ve harbi gerginletmeye ne lüzum var. Eğer müktedir oluyorsan sulh yapmağa çalış!»

Yine o yazıda itiraf ediliyor du ki:

«Bay Roosevelt bidayette sulhu temin için elinden geleni yapmış, fakat muvaffak olamamıştır.»

Yine o yazının sonunda da deniliyordu ki:

«Bu yazı Bay Roosevelt'in gözüne işilir mi, işlemez mi bilmeziz? Fakat işilir de sözümler dilemezse kabahat bizim değildir.»

Temenni edelim ki Tasviri Efkarın bu bağmakalesi Bay Roosevelt'in gözüne işlesin. Çünkü işlirse düşüneceği şey muhakkak şu olacaktır:

«Yarabbi! Matbaî Ebüzziyade mukim Velid kulunun aklını bana ver de bir gece rahat uyuyayım. Zira mumailayh yüz otuz milyon Amerikalının onların menfaatinin idaresini bir kaç yüz veya bir kaç bin Tasviri Efkar okuyucusunu idare etmek kadar kolay zannediyor!»

Harbin Raconunu da Bozdular

Türk argosunda bir «racon bozma» tabiri vardır. Kabadayılığa yakışmaz. Çak bir iş yapıldığı, meselâ güçlü kuvvetli bir adam «racon bozdu» derler.

Eskiden harbin de bir «racon» vardı. Meselâ kahramanca dövüşmüş bir kumandanı mağlûp olsa veya sevki kadeş esir düşse düşmanları ona fer kalâde itibar eder, hattâ kılom taşmasına bile müsaade ederlerdi.

Kat kat faik düşmanlar karşısında büyük bir kahramanlık harbetmiş Yunan ordusunu başkumandanı Papagos, Almanyaya aleyhine harbi tahrik etmiş olmak suçile tevkif edilmiş Vakiâ kahraman kumandanı tevkif eden Çolakoğlu'nun kadeş duğu bir Yunan hükûmeti.

Fakat bu hükûmetin düşman müsaadesiyle ve düşman dölünce tifle kurulmuş olduğu kimse meçhulü değildir.

Çolakoğlunun kahraman kumandanı tevkif etmek solak bir işi kimin direktiği yaptığı da gözden kaçacak bir şey değildir.

Anlaşıyor ki «harbin raconu» nu da «iki parak» etti.

KÖR KADİ

at, sonra istediğin kadar uyursun.

Diyordu. Fakat Bolden hiç kınıdamıyordu. Ralf, dikkatle yüzüne bakma arkadaşının berbat bir halde olduğunu farketti. Men elini kalbine götürdü, nabzını saydı:

— Hemen bir doktor çağırınız! Diye haykırarak ortaltı telâşa vardı.

Papaz hemen orgları durdurdu ve yüksek sesle:

— Aranıza bir doktor varsa hemen buraya gelsin. Güvey çok hasta.. Dedi.

Davetliler arasında bulunan bir doktor hemen hastanın yanına geldi. Etrafı duşur bir sükut kaplamıştı. Doktor Bolden'i ayneye ettikten sonra yüksek sesle:

— Ölmüştür. Dedi.

Gelin babasına doğru yürüyordu. Sadece dedi ki:

— Beni eve götürür müsünüz, baba!

Sesinde hiç heyecan yoktu, herkes hayretle genç kıza bakıyordu. Sintia sakın bir tavrıyla babasının koluna girdi ve kilisede çıktı, gitti.

Ralf, doktora merakla soruyordu:

— Fakat neden öldü, doktor?

— Henüz hiç bir şey söyleyemem.

Cesedin yanına diz çökmüş, hâlâ muayene ediyordu. Birdenbire etrafı koklamaya başladı.

(Devamı var)

YEŞİL GÜL

Yazan: Roy Wickers

— 5 — Çeviren: Rezzan A. E. Yalman

Bolden kendine gelmiş gibiydi. Dayandı sandalyeyi bırakmış, sanki biraz evvel felenasın adam o değilmiş gibi tabii bir hal almıştı. Ralf çok memnundu.

— Mükemmel, azizim, çok şükür tamamiye kendine geldin.

Diye arkadaşına cesaret veriyordu.

Kendi kendine de soruyordu: Gelinin babası Chetwird'e damadın hasta olduğunu acaba söylesem mi? Fakat Bolden tamamiye iyileşmiş gibi görünüyordu. Bir şey söylememeyi terçih etti.

Biraz sonra papaza doğru gelin ve güvey ilerlerlerken güvey yeniden sendelemeye başladı. Artık Ralf bu halli gizlemenin mümkün olamayacağını anladı. Bolden diz çökken az kalsın düşecekti. Elleri titriyor, soguk terler dölüyordu. Evleneceği günün sabahı da insan mastika içir mi? Bu menhus işki işide durduğu gibi duruyordu ki.

Bolden papazın önünde diz çökmüştü, yer den kalkarken düşecek gibi oldu. Herkes merak ve alâka ile ona bakıyordu. Sintia kocasının hasta olduğunu anlamış, ona ko-

lunu vermişti. Düşmesine mâni olmağa çalışıyordu. Bir taraftan da merasim devam ediyordu. Ralf yerinde duramıyordu. Bütün ümid Bolden'in biraz daha dişini sıkıp merasimin sonuna kadar ayakta durabilmesinde idi. Gazetelerin bu meseleyi nasıl tefsir edeceği belli idi. «Düşünde sarhoş olup da düşen güvey» diye büyük başlıklarla kim bilir neler yazacaklardı! Matbaaları dolayp Bolden'in bir sırta nöbeti geçirdiğin iptidadan söylemek iyi olacaktı!

Papaz duasını okurken Bolden az kalsın düşüyordu. Sintia kendisini kolundan tuttu. Babası merakla sordu:

— Nesi var?

Ralf hemen cevap verdi:

— Sırtıma tuttu.

Tam o esnada Bolden yere yuvarlandı.

HİKÂYE

MESAFE...

Yazan: Fuad Samih

Yalova kaplıcalarında, büyük otelin salonunda balo veriliyordu. Rüştü, arkadaşları Fikrinin kolundan geçti, güzel bir bayanı göstererek sordu:

— Kim bu?...

Fikri, gülerken cevap verdi:

— Bayan Belkis... Henüz pek taze bir dul... Olen kocasının matemi unutmamış. Buraya banyo bahanesiyle eğlenmeye gelmiş bir kadın... Ben, kendisi ile burada aşinalık peydah ettim. İstersen seni de takdim edeyim.

— Teşekkür ederim...

Birlikte onun yanına gittiler. Fikri, arkadaşını takdim ederken:

— Sizinle dans etmek için çıldırıyorum...

Dedi. Sonra, kadının yanında oturan annesine dönerken kendisi de onu dansa davet etti.

Aradan henüz bir hafta geçmişti. Rüştü, Belkise aşık olmuştu. Genç kadın da ona karşı kayıtsız görünmüyordu. Hemen her gün beraber koruya gezmeye çıkıyorlar, her vesilele istifade ederek sevmek ve sevilmekten bahsediyorlar, pek güzel vakit geçiriyorlar ve kendilerini cidden birbirlerine aşık sanıyorlardı.

Artık bu sevdâ hemen herkes tarafından anlaşılmıştı. Bunu anlamayan, bilmeyen yok gibi idi. Bir akşam Rüştü, arkadaşları Fikriye kalbinin hissiyatını açtı:

— Doğrusu azizim, beni Bayan Belkis Edalıya takdimde delâlet ettiğin için ilelebet minnettarım. Oh! Ne iyi ettim de buraya geldim.

— Öyle mi?... Bayan Belkisin soyadı «Edalı» imiş. Bak bunu bilmiyordum.

— Nasıl, güzel bir isim değil mi?

— Ben hiç bir fevkalâdelik bulmuyorum.

— Bundan daha şairane, daha lâtif bir isim olur mu? Tıpkı kendisi gibi...

— Demek kendisini pek güzel buluyorsun?

— Fevkalâde... Hele sözlerindeki ulviyet, fikrindeki metanet ve kudret, hissiyatındaki rikkat ve nezaket olur şey değil. Bunu farketmemiş miydin?...

— Başka mesguliyetlerin olduğu için bu dercesini hissetmedim.

— Yazık! Bence her halî güzelliğe misal teşkil edebilir.

— İhtimal...

— Belkisin gözlerini gördün mü?

— Şüphesiz... Herkes gibi iki gözül var...

— Of... Eğlenme canım... Sema kadar derin, ruh kadar sevilim...

— O... sen şair olmuştun... Zannedirim ki mevkin tesirle...

— Hayır!... Onun sevdası ile... Fakat, şunu soracaktım. Hiç onların ailesine, maiyet tarzına dair malumatın var mı? Belkis ile beraber bulununca hissiyatıma mağlûp oluyor, maddiat ile istigale cihret edemiyorum.

— Evet, malumatım var. Bayan Belkisin babası, tuzlu balık tüccarı, kocası da bir tenekte kutu fabrikası sahibi imiş...

— Oh! Ne iyi... Dünyada ticaret ve sanattan daha iyi ne var? Memlekete en çok bunların faidesi yok mudur?

— Evet... Evet... Hele Bayan Belkis gibi emsalsiz bir kadın da işin içinde olursa...

— Of... Alay etme... Bu zavallı i- çin hissettiklerimi mübalâğalı mı buluyorsun?...

— Hayır! Cesaret edebilir miyim buna...

— Ona, sen de benim gibi tapınıyorsun ya!...

— Dikkat bile etmedim. Zannedirim ki...

— Sus... Sus... Zannettiğin gibi değil. O dudaklar öpülmeye, sevilmeye lâyık değil mi? Hele boyu, endamı...

— Evet, boy gibi boy... Endam gibi endam...

— Nasıl... Nasıl... Ya ellerine ne dersin?...

— Dünyada görülmemiş bir şey gibi söylüyorsun. Ne diyeyim? «adeta el» derim.

— Ya!... Ben seni bu kadar kıymet bilmeyen zannetmezdim.

— Haklım var... Üç ay sonra görüşürüz.

— Üç ay sonra mı?... Ben o zamana kadar Belkisin kocası olacağım.

— Alâ... Ben de düğünde hazır bulunur, güzel kadımları bol bol dans ederim.

İki dost böyle görüşürken Belkis de annesine Rüştü hakkındaki hissiyatını anlatıyordu:

— Ah! Ne kadar iyi bir delikanlı...

— İyi ama... Henüz zengin değil.

— Her şeyde para aranmaz ya!...

— Nasıl? Aranmaz mı?... Hayatın en mühim noktası bu... Ben, bebana vardığım zaman koskocaz bir

mağaza sahibi idi. Benim de oldukça servetim vardı.

— Ne yapayım... Serveti yoksa şir ve aşkı var. Bu da bir servet, bir definedir. Görmüyor musun? Her şeyi ne iyi söylüyor. Gurubun son şüfelerle yaldızlanan tepelerin hazin manzarasını tasvir ederken kendinden geçiyor.

— Ben böyle şeylere kulak asmam o söylerken uyku geliyor, boğuluyorum. Dikkat etmedin mi? Hep B. Fikri ile konuşuyorum. Onunla ticaretten, sanayiden, servetten bahsediyoruz. İşte, ciddi, akıllı sevicecek bir adam...

— Fakat, Rüştüye nisbeten hiçbir, hiç!...

— Hiç mi?...

— Evet... Rüştünün kalbi, fikri, zekası, nezaketi, hülasa her şeyine nisbeten öteki hiçbir. Geçen akşam koruda gezerken ne diyordu, biliyor musun? «Şu gök yüzündeki bulutlara kadar seninle yükselmek ve orada seninle yapılmaz... Seninle yalnız yaşamak isterim...» Ne şairane söz değil mi?...

— Bilmem... Anlamam... Kuru söz den hazzetmem. Ne kazandığını nasıl zengin olacağını söylerse aklım erer.

— Of... Bırak bunu şimdi. Sende ruhtan, histen mahrumsun. Bir şey anlamıyorsun ki...

— İyi ama kızım, sade şir ve hevesle yaşamaz. Kuru muhabbetle tencere kaynamaz. Yoksa sahiden mi bu adama varmak istiyorsun?...

— Evet... Buna katiiyen karar verdim. Kendisiyle muvakkat bir zaman için ayrılacak bile mektupla hasbihal edeceğiz. Her şeyi kararlaştırdıktan sonra evleneceğiz. Bu kararımız katidir.

— Sen bilirsin kızım. Artık çocuk değilsin. İlk izzıvacım benim vazifemdi. Şimdi sen istediğine varabilirsin...

★

Banyo mevsimi geçince birbirlerinden ayrılmaya mecbur olmuşlardı. Bu ayrılık en evvel pek hüzün oldu. Sık sık mektup yazmaya ve az zamanda evlenmeye karar vermişlerdi. Üç hafta kadar mektupların arkasından kesilmemiş, Rüştü İstanbul'da, Belkis de Göztepe'de ikamet ediyordu.

Bir akşam Rüştü, İstiklâl caddesinde, dostu Fikriye tesadüf etmişti. Yalovadan beri birbirlerini hiç görmedikleri için pek sevindiler. Abdullaha yemek yerken Fikri, dostuna sordu:

— Senin izzıvacı meselesi ne oldu?

— Nasıl izzıvacı?...

— Güzel Belkis ile...

— Adam sen de!... Bu, kaplıcanın bir eğlencesi idi. Sonra düşündüm. Unuttum gitti. Artık hatırıma bile gelmiyor.

— Ya... Koca vefasız!...

— Böyle deme acanım... Onunla evlendiğini sen de istemiyordun...

— Ben ne istedim, ne de istemedim. Sen onunla evlenmek arzusun da idin. Onun için çıldırıyordun. Onu, kadınların en güzeli addediyordun. Hülasa fevkalâde buluyordun.

— Evet... Öyle idi. Fakat hissiyatımda aldandım. Sana hakikati ha li söylüyeyim. Bilirim ki sen en muktedir bir ressamın. İşte bunu kendi sanatınle mukayese edeyim: Bilfarz gayet güzel bir yer görüp resmini yapmaktı isteyince, oradan mutlakla biraz uzaklaşarak karşıdan bakarsın. Bunkaki maksadın heyeti umumiyesini görmekti değil mi? Uzaktan bakıp kat'î bir hüküm verdikten sonra yine sana güzel gelirse resme başlarsın. İşte ben de öyle yaptım. Yalovada iken hissiyatıma mağlûp olarak onu sevliyordum. Gözünü, elini tutuldu. Heyeti umumiyesini farketmediyordum. Fakat uzağa çekilip dikkat edince vazgeçtim.

— Bilmem... Orada iken ismini bile fevkalâde buluyordun...

— Evet ama, «Edalı» da mahalle varı bir isim değil mi?...

— Ya gözleri?...

— Doğrusu pek soğuk çıkırdı.

— Ağzı?...

— Küçük! Ama dudakları pek kânsızdı. Alt dudak üst dudakına nisbeten ziyadece sarıyordu.

— Çok şey... Fikrindeki nezakete bir şey söyleyemeyişin ya!...

— Aman, ne boş fikirleri vardı. Bütün âdi romanlardan çalınmış, ezberlenmiş sözler. Dalgaların renginden, dağların manzarasından, güneşin ziyasından, ayın nurlarından başka söyleyecek söz bulamazdın.

— Fakat, Yalovada iken bunları öyle seviyordun ki...

— İhtimal, mevkin tesiri... Hep güzel manzara içinde yaşadığımız için hoş geliyordu. İnsan orada zorla aşık oluyor. Fakat bu üç hafta, bir ay hoş gider. Sonra yeknasak gelmeye başlar. Nihayet insan usandır, bıkar, her gün vamlıya sütlâç yemeye başlar.

— Demek evvelki şiri, şimdi nesne tahvil etti?...

— Ne çare... Mesafenin tesiri. İn-

— Ne yapayım... Serveti yoksa şir ve aşkı var. Bu da bir servet, bir definedir. Görmüyor musun? Her şeyi ne iyi söylüyor. Gurubun son şüfelerle yaldızlanan tepelerin hazin manzarasını tasvir ederken kendinden geçiyor.

— Ben böyle şeylere kulak asmam o söylerken uyku geliyor, boğuluyorum. Dikkat etmedin mi? Hep B. Fikri ile konuşuyorum. Onunla ticaretten, sanayiden, servetten bahsediyoruz. İşte, ciddi, akıllı sevicecek bir adam...

— Fakat, Rüştüye nisbeten hiçbir, hiç!...

— Hiç mi?...

— Evet... Rüştünün kalbi, fikri, zekası, nezaketi, hülasa her şeyine nisbeten öteki hiçbir. Geçen akşam koruda gezerken ne diyordu, biliyor musun? «Şu gök yüzündeki bulutlara kadar seninle yükselmek ve orada seninle yapılmaz... Seninle yalnız yaşamak isterim...» Ne şairane söz değil mi?...

— Bilmem... Anlamam... Kuru söz den hazzetmem. Ne kazandığını nasıl zengin olacağını söylerse aklım erer.

— Of... Bırak bunu şimdi. Sende ruhtan, histen mahrumsun. Bir şey anlamıyorsun ki...

— İyi ama kızım, sade şir ve hevesle yaşamaz. Kuru muhabbetle tencere kaynamaz. Yoksa sahiden mi bu adama varmak istiyorsun?...

— Evet... Buna katiiyen karar verdim. Kendisiyle muvakkat bir zaman için ayrılacak bile mektupla hasbihal edeceğiz. Her şeyi kararlaştırdıktan sonra evleneceğiz. Bu kararımız katidir.

— Sen bilirsin kızım. Artık çocuk değilsin. İlk izzıvacım benim vazifemdi. Şimdi sen istediğine varabilirsin...

★

Banyo mevsimi geçince birbirlerinden ayrılmaya mecbur olmuşlardı. Bu ayrılık en evvel pek hüzün oldu. Sık sık mektup yazmaya ve az zamanda evlenmeye karar vermişlerdi. Üç hafta kadar mektupların arkasından kesilmemiş, Rüştü İstanbul'da, Belkis de Göztepe'de ikamet ediyordu.

Bir akşam Rüştü, İstiklâl caddesinde, dostu Fikriye tesadüf etmişti. Yalovadan beri birbirlerini hiç görmedikleri için pek sevindiler. Abdullaha yemek yerken Fikri, dostuna sordu:

— Senin izzıvacı meselesi ne oldu?

— Nasıl izzıvacı?...

— Güzel Belkis ile...

— Adam sen de!... Bu, kaplıcanın bir eğlencesi idi. Sonra düşündüm. Unuttum gitti. Artık hatırıma bile gelmiyor.

— Ya... Koca vefasız!...

— Böyle deme acanım... Onunla evlendiğini sen de istemiyordun...

— Ben ne istedim, ne de istemedim. Sen onunla evlenmek arzusun da idin. Onun için çıldırıyordun. Onu, kadınların en güzeli addediyordun. Hülasa fevkalâde buluyordun.

— Evet... Öyle idi. Fakat hissiyatımda aldandım. Sana hakikati ha li söylüyeyim. Bilirim ki sen en muktedir bir ressamın. İşte bunu kendi sanatınle mukayese edeyim: Bilfarz gayet güzel bir yer görüp resmini yapmaktı isteyince, oradan mutlakla biraz uzaklaşarak karşıdan bakarsın. Bunkaki maksadın heyeti umumiyesini görmekti değil mi? Uzaktan bakıp kat'î bir hüküm verdikten sonra yine sana güzel gelirse resme başlarsın. İşte ben de öyle yaptım. Yalovada iken hissiyatıma mağlûp olarak onu sevliyordum. Gözünü, elini tutuldu. Heyeti umumiyesini farketmediyordum. Fakat uzağa çekilip dikkat edince vazgeçtim.

— Bilmem... Orada iken ismini bile fevkalâde buluyordun...

— Evet ama, «Edalı» da mahalle varı bir isim değil mi?...

— Ya gözleri?...

— Doğrusu pek soğuk çıkırdı.

— Ağzı?...

— Küçük! Ama dudakları pek kânsızdı. Alt dudak üst dudakına nisbeten ziyadece sarıyordu.

— Çok şey... Fikrindeki nezakete bir şey söyleyemeyişin ya!...

— Aman, ne boş fikirleri vardı. Bütün âdi romanlardan çalınmış, ezberlenmiş sözler. Dalgaların renginden, dağların manzarasından, güneşin ziyasından, ayın nurlarından başka söyleyecek söz bulamazdın.

— Fakat, Yalovada iken bunları öyle seviyordun ki...

— İhtimal, mevkin tesiri... Hep güzel manzara içinde yaşadığımız için hoş geliyordu. İnsan orada zorla aşık oluyor. Fakat bu üç hafta, bir ay hoş gider. Sonra yeknasak gelmeye başlar. Nihayet insan usandır, bıkar, her gün vamlıya sütlâç yemeye başlar.

— Demek evvelki şiri, şimdi nesne tahvil etti?...

— Ne çare... Mesafenin tesiri. İn-

— Ne yapayım... Serveti yoksa şir ve aşkı var. Bu da bir servet, bir definedir. Görmüyor musun? Her şeyi ne iyi söylüyor. Gurubun son şüfelerle yaldızlanan tepelerin hazin manzarasını tasvir ederken kendinden geçiyor.

— Ben böyle şeylere kulak asmam o söylerken uyku geliyor, boğuluyorum. Dikkat etmedin mi? Hep B. Fikri ile konuşuyorum. Onunla ticaretten, sanayiden, servetten bahsediyoruz. İşte, ciddi, akıllı sevicecek bir adam...

— Fakat, Rüştüye nisbeten hiçbir, hiç!...

— Hiç mi?...

— Evet... Rüştünün kalbi, fikri, zekası, nezaketi, hülasa her şeyine nisbeten öteki hiçbir. Geçen akşam koruda gezerken ne diyordu, biliyor musun? «Şu gök yüzündeki bulutlara kadar seninle yükselmek ve orada seninle yapılmaz... Seninle yalnız yaşamak isterim...» Ne şairane söz değil mi?...

— Bilmem... Anlamam... Kuru söz den hazzetmem. Ne kazandığını nasıl zengin olacağını söylerse aklım erer.

— Of... Bırak bunu şimdi. Sende ruhtan, histen mahrumsun. Bir şey anlamıyorsun ki...

— İyi ama kızım, sade şir ve hevesle yaşamaz. Kuru muhabbetle tencere kaynamaz. Yoksa sahiden mi bu adama varmak istiyorsun?...

— Evet... Buna katiiyen karar verdim. Kendisiyle muvakkat bir zaman için ayrılacak bile mektupla hasbihal edeceğiz. Her şeyi kararlaştırdıktan sonra evleneceğiz. Bu kararımız katidir.

— Sen bilirsin kızım. Artık çocuk değilsin. İlk izzıvacım benim vazifemdi. Şimdi sen istediğine varabilirsin...

★

Banyo mevsimi geçince birbirlerinden ayrılmaya mecbur olmuşlardı. Bu ayrılık en evvel pek hüzün oldu. Sık sık mektup yazmaya ve az zamanda evlenmeye karar vermişlerdi. Üç hafta kadar mektupların arkasından kesilmemiş, Rüştü İstanbul'da, Belkis de Göztepe'de ikamet ediyordu.

Bir akşam Rüştü, İstiklâl caddesinde, dostu Fikriye tesadüf etmişti. Yalovadan beri birbirlerini hiç görmedikleri için pek sevindiler. Abdullaha yemek yerken Fikri, dostuna sordu:

— Senin izzıvacı meselesi ne oldu?

— Nasıl izzıvacı?...

— Güzel Belkis ile...

— Adam sen de!... Bu, kaplıcanın bir eğlencesi idi. Sonra düşündüm. Unuttum gitti. Artık hatırıma bile gelmiyor.

— Ya... Koca vefasız!...

— Böyle deme acanım... Onunla evlendiğini sen de istemiyordun...

— Ben ne istedim, ne de istemedim. Sen onunla evlenmek arzusun da idin. Onun için çıldırıyordun. Onu, kadınların en güzeli addediyordun. Hülasa fevkalâde buluyordun.

— Evet... Öyle idi. Fakat hissiyatımda aldandım. Sana hakikati ha li söylüyeyim. Bilirim ki sen en muktedir bir ressamın. İşte bunu kendi sanatınle mukayese edeyim: Bilfarz gayet güzel bir yer görüp resmini yapmaktı isteyince, oradan mutlakla biraz uzaklaşarak karşıdan bakarsın. Bunkaki maksadın heyeti umumiyesini görmekti değil mi? Uzaktan bakıp kat'î bir hüküm verdikten sonra yine sana güzel gelirse resme başlarsın. İşte ben de öyle yaptım. Yalovada iken hissiyatıma mağlûp olarak onu sevliyordum. Gözünü, elini tutuldu. Heyeti umumiyesini farketmediyordum. Fakat uzağa çekilip dikkat edince vazgeçtim.

— Bilmem... Orada iken ismini bile fevkalâde buluyordun...

— Evet ama, «Edalı» da mahalle varı bir isim değil mi?...

— Ya gözleri?...

— Doğrusu pek soğuk çıkırdı.

— Ağzı?...

— Küçük! Ama dudakları pek kânsızdı. Alt dudak üst dudakına nisbeten ziyadece sarıyordu.

— Çok şey... Fikrindeki nezakete bir şey söyleyemeyişin ya!...

— Aman, ne boş fikirleri vardı. Bütün âdi romanlardan çalınmış, ezberlenmiş sözler. Dalgaların renginden, dağların manzarasından, güneşin ziyasından, ayın nurlarından başka söyleyecek söz bulamazdın.

— Fakat, Yalovada iken bunları öyle seviyordun ki...

— İhtimal, mevkin tesiri... Hep güzel manzara içinde yaşadığımız için hoş geliyordu. İnsan orada zorla aşık oluyor. Fakat bu üç hafta, bir ay hoş gider. Sonra yeknasak gelmeye başlar. Nihayet insan usandır, bıkar, her gün vamlıya sütlâç yemeye başlar.

— Demek evvelki şiri, şimdi nesne tahvil etti?...

— Ne çare... Mesafenin tesiri. İn-

— Ne yapayım... Serveti yoksa şir ve aşkı var. Bu da bir servet, bir definedir. Görmüyor musun? Her şeyi ne iyi söylüyor. Gurubun son şüfelerle yaldızlanan tepelerin hazin manzarasını tasvir ederken kendinden geçiyor.

— Ben böyle şeylere kulak asmam o söylerken uyku geliyor, boğuluyorum. Dikkat etmedin mi? Hep B. Fikri ile konuşuyorum. Onunla ticaretten, sanayiden, servetten bahsediyoruz. İşte, ciddi, akıllı sevicecek bir adam...

— Fakat, Rüştüye nisbeten hiçbir, hiç!...

— Hiç mi?...

— Evet... Rüştünün kalbi, fikri, zekası, nezaketi, hülasa her şeyine nisbeten öteki hiçbir. Geçen akşam koruda gezerken ne diyordu, biliyor musun? «Şu gök yüzündeki bulutlara kadar seninle yükselmek ve orada seninle yapılmaz... Seninle yalnız yaşamak isterim...» Ne şairane söz değil mi?...

— Bilmem... Anlamam... Kuru söz den hazzetmem. Ne kazandığını nasıl zengin olacağını söylerse aklım erer.

— Of... Bırak bunu şimdi. Sende ruhtan, histen mahrumsun. Bir şey anlamıyorsun ki...

— İyi ama kızım, sade şir ve hevesle yaşamaz. Kuru muhabbetle tencere kaynamaz. Yoksa sahiden mi bu adama varmak istiyorsun?...

— Evet... Buna katiiyen karar verdim. Kendisiyle muvakkat bir zaman için ayrılacak bile mektupla hasbihal edeceğiz. Her şeyi kararlaştırdıktan sonra evleneceğiz. Bu kararımız katidir.

Sinema

Şarlı Çaplin (Şarlo)

Son Filmini Seyircileri Güldürmek İçin Meydana Getirdiğini Söylüyor

Haftanın filmlerinden: «Ebedi Melodi» filminde Gino Cervi ile Lauro Gazzolo

Şarlonun «Büyük Diktatör» ismindeki filmi aylardanberi Nevyorkun Kapitol sinemasında gösteriliyor ve bu gidişle daha aylarca ve senelerce gösterilmekte devam edecek. Şimdiki haide yerler üç, dört ay sonrasın satılmaktadır. Bu film hasılat rekorunu kırmıştır.

Adeti veçhile Şarlo bu filmi senaryosunu kendisi yazmış, direktörlüğünü kendisi, montajını kendisi yapmıştır.

Şarlo bu filmi nasıl ve niçin yaptığını anlatıyor. Siz de dinler misiniz? Bakın Şarlo ne diyor:

Bence dünyada en eğlenceli şey nedir biliyor musunuz? Yükseklerde yer alan, bütün gözleri kendisine çeviren bir kimsenin ele alarak onun gülmek taraflarını meydana koymak. Ele alınarak işlenecek olan mevzu ne kadar büyük olursa, o kadar eğlenceli, güzel bir film meydana gelir. Bu şekilde, düşününce ele alınacak mevzular arasında herhangi bir diktatörden daha âlâsını arayıp bulmağa imkân yoktur.

Ben, kendi hesabıma, Büyük Diktatör filmi çevirirken müthiş surette eğlendim. Sizleri de eğlendireceğimi umuyorum.

Bazı kimseler bu filmi şif propandea maksadıyla yaptığını ileri sürüyor. Bunun kâlar yanlış bir fikir olamaz. Gayesi şif propandea olan bir işle âlâkadar bile olmasın.

«Peki öyle ise niçin bu filmi çevirdin?» diyeceklere «Diktatörlük, ten hoşlanmadığım ve bir de sevirçileri güldürmek için.» diye cevap veririm. Başka sebepler arıyanlar, propaganda ihtimalini hatırdan çıkarmalıdır. Ben propaganda yapmam çünkü siyasetle âlâkam yoktur. Ve kendim propagandaya inandırmadığım için kimsenin de inanmayasın.

san evlenmeden evvel sevdiği kız ve ya kadından uzaklaşarak onu karşıdan seyretebilir. Ancak o zaman doğru bir hüküm vermeye muvaffak olur.

— Zaten ben sana neticenin böyle olacağını o zaman söylemiştim.

— Haklın varmış, azizim...

★

Güzel

